

SIA „CoEnCo” AG ENERGOKOMPLEKSA
SĀKOTNĒJĀS SABIEDISKĀS APSPRIEŠANAS
PROTOKOLS Nr.1

Liepājā, 2010.gada 21.janvārī

Sanāksmē piedalījās SIA „CoEnCo” pārstāvji: Anita Lancmane – projekta ekoloģisko jautājumu koordinatore, Igors Povars – projekta attīstītājs un Jānis Bidzāns – projekta būvniecības vadītājs, kā arī 64 sabiedrības pārstāvji.

Anita Lancmane iepazīstināja ar projektu un sabiedrības iespējām piedalīties ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūrā. Tika uzsvērts, ka šī ir pirmā sanāksme, kurā sabiedrībai ir iespēja iepazīties ar projektu. Projekta attīstītājiem ir svarīgi uzzināt iedzīvotāju viedokļus un jautājumus, kurus ir jāiekļauj projekta ietekmes uz vidi izpētes programmā. Pēc programmas saņemšanas tiks uzsākts darbs pie projekta darba ziņojuma izstrādes. Projekta darba ziņojums tiks nodots sabiedrības izvērtēšanai. Iedzīvotāji priekšlikumus ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei var iesniegt rakstiskā veidā Vides pārraudzības valsts birojā līdz 2010.gada 25.janvārim (Rīgā, Rūpniecības iela 23, LV-1045).

Pirms uzņēmums pieņēma lēmumu iepazīstināt sabiedrību ar plānoto projektu, divus iepriekšējos gadus tas veica zinātnisko izpēti, lai pielietotās tehnoloģijas atbilstu visaugstākajiem ekoloģiskajiem standartiem.

Elektroenerģijas ieguvē no akmeņogļu pārstrādes tiks pielietota tāda metode, kuru var salīdzināt ar plātsmaizes cepšanu elektriskajā cepeškrāsnī. Koksa akmeņogles tiks speciāli sagatavotas un ievietotas

krāsnīs karsēšanai. Krāsnīs degšanas process nenotiks. Akmeņogles noteiktā laikā un noteiktā temperatūrā tiks karsētas līdz iegūs koksu. Karsēšanas laikā izdalījušās deggāzes kolektoros tiks sadedzinātas un šī procesa laikā radušais karstums boilerī esošo ūdeni pārvērsīs tvaikā, no kura savukārt iegūs elektroenerģiju.

Sākot ar 2010.gada 22.janvāri projekta prezentācija būs pieejama uzņēmuma mājas lapā.

Iedzīvotāju un institūciju jautājumi

1. Kāds ir plānoto izmešu daudzums? Vai kvotas piešķirs valsts vai arī tās ir paredzēts pirkt?

Kvotas ir nepieciešamas tad, kad ir kaitīgie izmeši. Pielietojot mūsu piedāvāto tehnoloģiju, nav paredzēts, ka ražošanas procesā radīsies videi kaitīgās vielas. Vienīgais, kas tiks izvadīts atmosfērā būs CO₂, kurš ir dabisks produkts. Pēc mūsu rīcībā esošās informācijas kvotas ir brīvi pieejamas.

Piedāvātā tehnoloģija paredz akmeņogļu karsēšanas procesā radušās deggāzes sadedzināt kolektoros. Degšanas procesā radušos siltumu izmantos tvaika ieguvei un krāšņu temperatūras uzturēšanai. Līdz ar to vielas, kas rodas šajā procesā, atšķirībā no akmeņogļu sadedzināšanas siltuma ieguvei, sadalās. Nelielais daudzums emisiju, kurš paliks pēc to sadedzināšanas, tiks novadīts uz attīrīšanas iekārtām. Precīzi skaitļi būs doti darba ziņojumā un līdz ar to tie būs publiski pieejami, t.sk. uzņēmuma mājas lapā.

2. Kā notiks akmeņogļu pārkraušana no kuģiem? Izsaka bažas par to, lai neatkārtojas Ventspils pieredze.

Akmeņogļu izkraušana no kuģiem un pārvietošana uz krātuvi ir paredzēta pa slēgta tipa transportieriem. Nevienā ražošanas procesa vietā nav paredzēta atklāta akmeņogļu pārkraušana. Bez tam jāņem vērā fakts, ka koksa ieguvē izmantojamās akmeņogles atšķiras no siltuma ieguvei paredzētām ar to, ka koksa akmeņogļu cietības pakāpe ir pielīdzināma akmens cietībai.

3. Vai investori ir jau realizējuši projektus ar šādu tehnoloģiju? Ja jā, tad, lūdzu, norādiet precīzu valsti, pilsētu un rezultātu, lai varam šo informāciju pārbaudīt. Visiem cilvēkiem nav interneta. Tāpēc, lūdzam, izveidot reklāmas rullīti, kā šī rūpnīca darbosies.

Uhde Technologies GmbH izstrādātā tehnoloģija (horizontālā bezskābekļā koksa ieguve) ir uzvarējusi konkursos tādās valstīs kā Japāna, Brazīlija, Zambija un Austrālija. Elektroenerģijas deficīts ir visas pasaules problēma. Elektroenerģijas ieguvei no akmeņogļu pārstrādes koksa ir divas priekšrocības. Viena no tām ir ģeogrāfiskās vietas attīstības iespēju pieaugums un otra – tās minimālā ietekme uz vidi. Par to liecina fakts, ka šī tehnoloģija tiek pielietota uzņēmumā, kurš atrodas dabas parkā Austrālijā.

Nākamajā sabiedriskajā apspriešanā tiks parādīts reklāmas rullītis, kā darbojas šādas rūpnīcas. Identiskas rūpnīcas Eiropas Savienībā nav. Projektā piedāvātais bezatlikuma ražošanas cikls vēl nav realizēts un tā ir pilnībā jauna pieeja akmeņogļu pārstrādei.

4. 25.janvāris ir pēc piecām dienām, no kurām divas ir brīvdienas. Vai cilvēkiem būs iespēja mierīgi iepazīties ar projektu un iesniegt priekšlikumus?

Mūsu uzņēmuma mājas lapā ir norādītas e-pasta adreses, kurās Jūs varat iesūtīt jautājumus un priekšlikumus, kā arī saņemt atbildes. Līdz ar to sabiedrībai ir iespēja pakāpeniski un detalizēti iepazīties ar projektu.

Iedzīvotāji var iesūtīt jautājumus un priekšlikumus tik ilgi, kamēr tiek izstrādāta programma un darba ziņojums. Par e-pasta vēstules saņemšanas faktu mēs Jūs informēsim. Iepriekšminētā laikā saņemtie ierosinājumi tiks pievienoti darba ziņojumam tabulas veidā, kur tiks norādīta darba ziņojuma lappuse, kurā jautājums ir izpētīts, norādīts vai priekšlikums ir vai nav ņemts vērā un iemesls, ja priekšlikums nav ņemts vērā.

5. Cik ilgā laikā pēc projekta dokumentācijas saskaņošanas šādu projektu var realizēt?

Atpuveni divu gadu laikā.

6. Man ir pieredze akmeņogļu pārstrādē gan Latvijā, gan ārvalstīs. Vai sanāksmē piedalās pilsētas laboratorijas pārstāvji? Kādas laboratorijas tiks iesaistītas? Neskatoties uz laboratoriskiem datiem, galvenais kritērijs ir cilvēka oža. Tādēļ būtiskākais, kam projektēšanas darbos ir jāpievērš uzmanība, ir lai katra tehnoloģiskā detaļa ir hermētiski nostrādāta.

Mēs nevaram atbildēt uz Jūsu jautājumu par to, vai šajā zālē atrodas laboratorijas pārstāvji, jo tos nepazīstam. Projekta izvērtēšanas procesā tiks iesaistīti eksperti, t.sk. no laboratorijām. Vai Jūs varat minēt kādu

konkrētu laboratoriju, kura būtu jāiesaista šajā procesā un kādu jautājumu būtu tai jāuzdod? Jūsu praktiskā darba pieredze veicinās saskatīt tās nianšes, kuras būtu jāuzlabo, izstrādājot darba ziņojumu. Tādēļ tad, kad darba ziņojums tiks nodots sabiedriskā apspriešanā, gaidīsim Jūsu ierosinājumus.

7. Kāpēc projektam ir izvēlēta teritorija pie Pulvera ielas? Jau šodien no termināliem uz dzīvojamām mājām nāk smakas. Bažas rada akmeņogļu izkraušana no dzelzceļa vagoniem, jo, uzlūkojot Ventspils pieredzi, akmeņogļu pārkraušana ir saistīta ar putekļiem.

Uzņēmumu ir paredzēts izvietot Liepājas speciālā ekonomiskā zonā, kura ir paredzēta rūpniecības attīstībai. Pulvera ielas izvēle nav nejauša. Karostas kanāls un tiešais jūras tuvums ļauj akmeņogles nogādāt līdz ražošanas zonai, tās nepārkraujot. Ir paredzēts, ka no kopējā ražošanai nepieciešamā akmeņogļu daudzuma, 80% tiks piegādāti ar kuģiem.

Dzelzceļa vagonu izkraušana ir paredzēta hermētiskā angārā. Akmeņogļu transportēšana no angāra līdz krātuvēm notiks pa slēgta tipa transportieriem. Akmeņogļu transportēšana ir problēma visā pasaulē, tādēļ esam paredzējuši izmantot uz šo dienu zinātniskos institūtos izstrādātās jaunākās tehnoloģijas, lai nepieļautu iepriekšējās kļūdas. Bez tam nākamajā sanāksmē mēģināsim parādīt dedzināšanai izmantoto akmeņogļu un koksa akmeņogļu paraugus.

8. Šis projekts ir paredzēts kā alternatīva gāzei. Kā būs ar drošību?

Mēs piedāvājam jaunākos tehnoloģiskos risinājumus, kuru drošības aspekti tiks atspoguļoti darba ziņojumā.

9. Kāpēc tik īss laiks tika dots iedzīvotājiem, lai iepazītos ar projektu? Tā kā daudziem Karostas iedzīvotājiem nav pieejams laikraksts „Kurzemes vārds” un internets, lūdzam projekta apspriešanu organizēt Karostas teritorijā.

Lūdzam organizēt vienu sanākumi 3.vidusskolā, kurā projekts tiks paskaidrots tā, lai cilvēks bez speciālām zināšanām, to varētu saprast. Par šīs sanāksmes laiku vēlamies uzzināt savlaicīgi ierakstītā vēstulē. Lūdzam tajā piedalīties arī pārstāvjus no Vides un Veselības ministrijām, kā arī sanākumi nerīkot darba dienās.

Lūdzam šajā sanāksmē parādīt reklāmas rullīti, kurā būs redzami skursteņi un kā rūpnīca darbojas.

Informācija par šo sanākumi tika publicēta jau 2009.gada 30.decembrī. Šīs sanāksmes mērķis ir tikai iepazīstināt ar projektu. Darba ziņojuma izstrāde nav vēl uzsākta. Paredzams, ka darba ziņojums tiks izstrādāts marta beigās. Darba ziņojumā būs precīzi aprakstīta pielietotā tehnoloģija. Līdz ar to iedzīvotāji varēs novērtēt priekšrocības, ko tā dod, salīdzinot ar alternatīvām tehnoloģijām, kā arī vērsties pie neatkarīgiem ekspertiem, lai noskaidrotu to viedokli.

Mēs pateicamies par ierosinājumu organizēt informatīvu sanākumi Liepājas 3.vidusskolā ar iedzīvotājiem, pirms darba ziņojums tiks oficiāli iesniegts sabiedriskai apspriešanai. Tā kā Maksimovas kundze pārstāv Karostas iedzīvotājus, tad par sanāksmes laiku un vietu informēs viņu ar ierakstītu vēstuli uz viņas norādīto adresi. Identisks paziņojums tiks publicēts laikrakstā „Kurzemes vārds”, lai arī citi Liepājas iedzīvotāji varētu piedalīties informatīvajā sanāksmē.

10. Vai ir paredzēts veikt vides monitoringu, jo tomēr pastāv bažas par piesārņojumu, piemēram, ar putekļiem?

Viena no darba ziņojuma nodaļām ir veltīta monitoringa veikšanas kārtībai, t.sk. tur tiks norādīti punkti, kuros tiks veikta gaisa, augsnes u.c. kvalitātes noteikšana. Ja rodas šaubas par to, ka ekspertu piedāvātie punkti nav atbilstoši izvietoti, Jūs varat iesniegt pamatotus priekšlikumus, kur tiem būtu jābūt.

11. Kāda ir iedzīvotāju iespēja piedalīties šī projekta izstrādē? Vai pastāv iespēja, ka projekts netiek realizēts, ja iedzīvotāji negrib. Nav runa par tiem, kam uzņēmumā būs darbs, bet gan par tiem, kuriem būs jādzīvo uzņēmuma tuvumā.

Ierosina priekšlikumu, lai projekta attīstītāji nopērk dzīvokļus šajā rajonā un ar savu piemēru demonstrē, ka dzīvot blakus uzņēmumam ir droši.

Iedzīvotāji piedalās šī projekta ietekmes uz vidi izvērtēšanā no sākuma līdz galam. Tas nav arguments: es negribu, tu necelsi. Svarīgi ir izvērtēt, kādas ietekmes traucēs cilvēkiem dzīvot. Kā redzams, to iedzīvotāju viedoklis, kam ir darbs, atšķiras no to viedokļa, kuriem nav darbs.

12. Vai ir noslēgti nodomu līgumi par tehnoloģijas, iekārtu, izejvielu iegādi un produktu realizāciju?

Jā, ir noslēgti nodomu līgumi.

13. Kad un kas ir paredzējis veikt investīcijas, lai varētu realizēt projektu?

Jaunās tehnoloģijas ieviešanā ir ieinteresēti Vācijas un Anglijas investori. Viena no ieinteresētajām pusēm ir Uhde Technologies GmbH. Līguma detaļas ir komerciāla informācija un tādēļ tās nav publiski pieejamas.

14. Iesniegumā par ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūras piemērošanu Jūs pieminat Termokoksa tehnoloģiju. Vai projektā tā tiks pielietota?

Mums nav zināma Termokoksa tehnoloģija. Mēs piedāvājam citu. To, kuru ir izstrādājuši Uhde Technologies GmbH zinātnieki. Šī tehnoloģija ir sertificēta un aprobēta. Strādājot pēc šīs tehnoloģijas, mēs iegūstam tīru oglekli – kristālisku, netoksisku, pelēku vielu, kura nerada putekļus. Tas ir ogleklis, ko mēs izmantojam ikdienā, piemēram, aktīvās ogles veidā.

Mūsu piedāvātā tehnoloģija un Termokoksa piedāvātā tehnoloģija pielieto vienu un to pašu principu, proti, akmeņogļu karsēšanas rezultātā radušās deggāzes tiek sadedzinātas pēc akmeņogļu karsēšanas. Tādēļ Vides pārraudzības valsts birojs lūdza norādīt informāciju par to, vai ir veikti pētījumi par to, kādi izmeši šādā procesā rodas. Iesniegumā par ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūras piemērošanu ir minēta tikai šī informācija.

15. Vai ir iespējams izveidot tabulu, kurā būs norādīti ražošanas procesā radušies izmeši?

Šāda tabula būs darba ziņojumā un tā būs publiski pieejama. Ja Jūs vēlaties par šo jautājumu diskutēt individuāli, lūdzu, norādiet kontaktinformāciju.

16. Kāpēc nesakrīt iegūtā koksa daudzums? Vienā dokumentā ir minētas 300 000 tonnas, bet citā 310 000 tonnas.

Dabiskiem produktiem piemīt īpašība atkarībā no vides apstākļiem, tādiem kā gadalaiki, mitrums u.c., variēt. Tādēļ ir pieļaujamas novirzes no minētajiem skaitļiem.

17. Kāds vēl Liepājai būs labums no projekta realizācijas bez 300 darba vietām?

300 darba vietas mūsu izpratnē ir 300 paēdušas ģimenes. Ja šo skaitli pareizina ar trīs, tad tiešie ieguvēji būs 900 iedzīvotāji. Bez tam uzņēmuma darbības nodrošināšanā būs iesaistīti apakšuzņēmēji, jo tas ir pašsaprotami, ka saimnieciskā darbībā būs jāiesaista autotransportu, ostas apkalpojošo personālu u.c. Bez tam uzņēmuma celtniecības darbos divu gadu garumā būs iesaistīti visdažādākā profila celtniecības speciālisti.

10 miljoni latu, ko uzņēmums plāno iemaksāt valsts kasē nodokļu veidā, arī nav maza summa.

18. Izsaka bažas, ka akmeņogļu putekļi var sabojāt „Lauma” saražoto produkciju. Vai SIA „CoEnCo” var garantēt, ka tas nenotiks? Kas nesīs zaudējumus par sabojāto produkciju?

Pašreiz ir pārāgri izteikt šādas bažas, jo nav izstrādāts darba ziņojums. Veicot pilnu ietekmes uz vidi analīzi varēs novērtēt riskus.

19. Plānotās uzņēmuma teritorijas tuvumā atrodas skolas un bērnudārzi. Lai arī gaisa analīzes ir normas robežās, Liepājā ir augsta saslimšana ar astmu un citām plaušu slimībām.

Liepājas pilsētas teritorijas plānojumā teritorija ap Pulvera ielu ir paredzēta ražošanas attīstībai. Šāds teritorijas zonējums nav radīts šodien un priekš šī projekta.

20. Ja elektroenerģijas ražošanas jauda būs 65 MW/h, cik paliks pāri siltums? Ja siltumu paredzēts izmantot siltumnīcu apsildei, cik lielas platības ir nepieciešamas un kur tās tiks izvietotas?

Jūsu uzdotais jautājums tiks atbildēts darba ziņojumā.

21. Kur ir jāiesniedz māju iedzīvotāju sanāksmes protokols ar lūgumu Liepājas pilsētas domes deputātiem nebalsot par projekta būvniecību pirms nav veikta projekta ietekmes uz vidi izpēte?

Iesakām iesniegt Liepājas pilsētas domē, kura nodos šos protokolus deputātiem.

22. Vai projekta ierosinātāji ir informējuši Ekonomikas ministriju par šo projektu, jo Ekonomikas ministrija ir uzsākusi sarunas ar Eiropas Komisiju par akmeņogļu rūpnīcas ar jaudu 400 MW/h celtniecību? Vai šim projektam ir kāds sakars ar iepriekšminēto? Vai Liepāja ir gatava divām elektroenerģijas ražotnēm, kuras izmantos akmeņogles?

SIA „CoEnCo” projektam nav nekāda sakara ar Ekonomikas ministrijas izstrādāto projektu. Mūsu projekts tiek pilnībā finansēts no privātiem līdzekļiem. Pēc mūsu rīcībā esošās informācijas, Eiropas Komisija vēl nav devusi piekrišanu Ekonomikas ministrijas nosūtītajam projektam.

23. Vai ir paredzēta kāda rezerves degviela? Kāpēc nevar izmantot tādus materiālus kā salmi, skaidas u.c.?

Kā rezerves kurināmo ir paredzēts izmantot dabas gāzi. Bioloģiskos materiālus šajā gadījumā nevar izmantot, jo tie ir apjomīgi un tālu transportējami.

24. Pēc cik gadiem rūpnīca nolietosies? Vai būs iespējams ieraudzīt rūpnīcas vizuālo noformējumu?

Šis jautājums tiks atbildēts darba ziņojumā. Taču jau šodien var apgalvot, ka rūpnīcā visu laiku tiks veikti renovācijas pasākumi.

Uz informatīvo sanākumi tiks sagatavoti materiāli, kuros varēs redzēt, kāda rūpnīca vizuāli izskatīsies.

25. Vai ir paredzēta alternatīva vieta un tehnoloģija šī projekta realizācijai?

Ietekmes uz vidi darba ziņojumā tiks aprakstītas alternatīvās tehnoloģijas, taču uzņēmuma vietai alternatīva netiks piedāvāta. Vietas izvēli nosaka jūras tuvums, tas, ka uzņēmums atradīsies Liepājas ekonomiskajā zonā un paredzētā infrastruktūras objektu attīstība, kas nodrošinās ostas darbību.

26. No kurām valstīm uzņēmums ir plānojis iepirkt ogles? Vai ogles iepirks Polijā?

Tā kā ražošanā tiks izmantotas tikai augstas kvalitātes koksa akmeņogles, tad tās tiks piegādātas no Brazīlijas, Krievijas, Kanādas un Austrālijas.

Nē, uzņēmums ogles no Polijas neiepirks, jo tās neatbilst nepieciešamajiem kvalitātes rādītājiem.

27. Kur ir paredzēts realizēt koksu?

Tas tiks realizēts vecās Eiropas valstīs, kur metalurģijā ir nepieciešams augstas tīrības pakāpes kokss. Galvenokārt tās būs Skandināvijas valstis tādas kā Zviedrija, Dānija, Norvēģija u.c. Iegūtā koksa kvalitāte atbildīs Vācijas standartiem, kas ir augstākie Eiropā.

28. Tas nav iespējams, ka pārstrādājot 450 000 tonnas akmeņogļu, neradīsies putekļi un kvēpi.

Pirolīzes procesā kvēpi nerodas. Karsējot koksa akmeņogles, rodas tīrs ogleklis un pēc sadedzināšanas kolektoros - CO₂. Uzņēmuma saimnieciskās darbības laikā izmestais CO₂ daudzums ir daudzkārt mazāks par to, ko rada netālu esošā katlu māja, auto izplūdes gāzes vai individuālo māju apkurē izmantotās akmeņogles. Arī akmeņogļu putekļi nevar rasties, jo šīs ogles iegūst mūžīgā sasaluma joslā un tās satur līdz 20% mitruma. Ūdenī putekļu nav.

29. Kur uzņēmums ņems ūdeni saimnieciskās darbības nodrošināšanai?

Uzņēmums ir paredzējis pielietot ūdens recirkulācijas sistēmu, kas nodrošina, ka tehnisko ūdeni nevajadzēs ņemt no pilsētas ūdensvada.

30. Kas ir projekta izstrādātājs?

Ietekmes uz vidi novērtējuma projekta pasūtītājs ir SIA „CoEnCo”. Taču tā izstrādes gaitā ir paredzēts izveidot atsevišķu uzņēmumu, kurš nodarbosies tikai ar šī projekta realizācijas jautājumiem.

31. Uzskata, ka 15. arodskola informatīvās sanāksmes organizēšanai ir piemērotāka kā 3. vidusskola.

Šodien šis jautājums nav jāizlemj. Mēs saskaņosim viedokļus un par sanāksmes laiku un vietu informēsim laikrakstā „Kurzemes vārds”.

32. Vai uzņēmums ir plānojis izmantot loģistikas pakalpojumus tikai no Liepājā esošajiem uzņēmumiem?

Jau iepriekš minējām, ka 300 darba vietas nav aksioma. Mēs esam paredzējuši izmantot uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai gan pārvadātāju, gan noliktavas strādnieku, gan citu nozaru uzņēmumu pakalpojumus. Tāpēc ir svarīgi jau iepriekš zināt, kādas iespējas Liepājas uzņēmumi piedāvā.

33. Vai uzņēmums ir paredzējis apmācīt speciālistus darbam uzņēmumā?

Ir izstrādāta programma, kurā ir detalizēti aprakstīts, kādi speciālisti ir vajadzīgi, kādai ir jābūt to profesionālai sagatavotībai un darba vietai uzņēmumā. Tā kā tik specifiskā nozarē nav pietiekams speciālistu skaits, tad mēs nevaram garantēt, ka visi darbinieki būs Liepājas iedzīvotāji. Aptuveni pusotru līdz vienu gadu pirms uzņēmuma darbības uzsākšanas tiks uzsākta darbinieku atlase. Šiem darbiniekiem tiks nodrošināta apmācība Uhde Technologies GmbH zinātniskajā centrā.

Jānis Bidzāns slēdz sanāksmi.

Sanāksmi protokolēja Anita Lancmane